

2014. gada dabas simboli

Publicēts: 09.12.2020.

 [2005](#)

 [2006](#)

 [2007](#)

 [2008](#)

 [2009](#)

2010

[Skatīt vairāk](#)

2011

[Skatīt vairāk](#)

2012

[Skatīt vairāk](#)

2013

[Skatīt vairāk](#)

2015

[Skatīt vairāk](#)

2016

[Skatīt vairāk](#)

2017

[Skatīt vairāk](#)

2018

[Skatīt vairāk](#)

2019

[Skatīt vairāk](#)

2020

[Skatīt vairāk](#)

99 Gada augs >>> lāķis (*Allium ursinum*)

Gada koks >>> zirgkastaņa (*Aesculus hippocastanum*)

Gada sēne >>> dzislkāta beka (*Boletus projectellus* (Murrill) Murrill)

Gada gliemis >>> liellūpas vīngliemezis (*Isognomostoma isognomostomos*)

Gada kukainis >>> Mannerheima īsspārnis (*Oxyporus mannerheimii*)

Gada bezmugurkaulnieks >>> parastā jūraszīle (*Balanus improvisus*)

Gada putns >>> pupuķis (*Upupa epops*)

Gada dzīvnieks >>> pelēkais vilks (*Canis lupus*)

Gada ģeoloģiskais objekts >>> Korkuļu ūdensrijējs

Gada augs >>>lāķis (*Allium ursinum*)

Latvijas Botāniķu biedrība par Gada augu 2014 izvēlējusies lāķi jeb mežloku (*Allium ursinum*). Lāķis ir sīpola radnieks, sastopams savvaļā lekņos dabiskos platlapju mežos un krūmājos upju ielejās. Tam raksturīgas divas lancetiskas lapas, kas līdzīgas maijpuķīšu lapām, bet pazemē slēpjas sīpols.

Maija beigās un jūnija sākumā lāķis dižojas ar skaistu baltu ziedu čemuru. Līdzīgi kā daudzi citi lapu koku mežu augi, lāķis uzzied pavasarī, bet vasaras otrajā pusē to mežā atrast ir grūti. Tieši ziedēšanas laikā lāķi spēcīgi smaržo pēc ķiplokiem, šādi pievilinot gardēžus, kuri lāķi labprātāk redzētu savā pusdienu šķīvī.

Taču jāatceras, ka Latvijā lāķis ir reta, īpaši aizsargājama suga, kas iekļauta arī Latvijas Sarkanajā grāmatā. Tādēļ aicinām priecāties par lāķa krāšņumu un smaržu, tomēr atcerēties, ka to plūkt, griezt vai rakt savvaļā ir aizliegts.

Ne tikai cilvēki labprāt mīlojas ar lāķiem. Auga nosaukums latīņu valodā nozīmē „lāču sīpols” (no latīņu valodas *allium* – sīpols, *ursus* – lācis), kas norāda, ka arī brūnajiem lāčiem lāķis ir liels gardums. Tie mēdzot izrakāt meža zemsedzi, lai piekļūtu iekārotajiem sīpoliem. Lāķi par kārumu uzskata arī meža cūkas.

Lāķis ir Eiropas suga – tas sastopams no Skandināvijas līdz pat Vidusjūrai, Balkāniem un Kaukāzam. Tomēr Latvijā lāķis ir retums,

jo šeit tas aug tuvu izplatības areāla austrumu robežai. Pie tam lakšu sastopamību samazina arī mežizstrāde. Laksim patik koku radītā ēna, bet saules spoži apspīdētā izcirtumā lakis nespēj izdzīvot. Ne velti daudzās Eiropas valstīs, arī Latvijā, lakis ir suga, ko pētnieki pamatoti uzskata par dabisku un bioloģiski vērtīgu mežu iemītnieku.

Latvijas Botāniķu biedrība aicina – dosimies dabā, meklēsim Gada augu laki un ziņosim par saviem atradumiem dabas novērojumu portālā Dabasdati.lv! Laksi ziedēšanas košumā var ieraudzīt maijā. Ja ļoti gribas palutināt ar lakšiem savas garšas kārpiņas, tad labāk iegādāties lakša sēklas vai stādīņus un gastronomiskiem nolūkiem izaudzēt lakšus pašu dobē, jo savvaļā tos ievākt nedrīkst.

Avots: [Latvijas Botāniķu biedrība](#), Agnese Priede

Gada koks

>>> zirkkastaņa (*Aesculus hippocastanum*)

Latvijas dendrologu biedrība par 2014. gada koku izvēlējusi parasto zirkkastaņu (*Aesculus hippocastanum*). Zirkkastaņas vienīgais konkurents „cīņā” par gada kok(aug)a titulu bija parastais jeb sila virsis (*Calluna vulgaris*), taču tam nācās piekāpties zirkkastaņai, tiesa, nebūt ne salīdzinoši niecīgā auguma dēļ.

Zirkkastaņai palīdzēja uzvarēt vairāki argumenti. Šo koku daudzi Latvijas iedzīvotāji uzskata par vietējo sugu, jo tā jau vairākus simtus gadu kultivēta Latvijas teritorijā, lai gan tās īstā dzimtene ir Dienvideiropā – Albānijā, bijušās Dienvidslāvijas dienvidu daļā, Bulgārijas austrumos, Grieķijas ziemeļu daļā.

Savu lomu nospēlēja arī zirga gada tuvošanās - līdzīgi kā 2013. (čūskas) gadā par gada koku tika izvēlēta čūskegle, kas gan cits, ja ne zirkkastaņa, varēja iederēties zirga gada koka godā. Kastaņas vārdu koks ieguvis īstajai kastaņai (*Castanea sativa*) līdzīgo adaino augļu un lielo brūno sēklu dēļ, „zirdzisko” pieskaņu savukārt augs iemantojis, jo, atšķirībā no īstās kastaņas, zirkkastaņas sēklas izsenis izmantotas zirgu barībai.

Daudzviet Eiropā un, tiesa, krietni mazākā mērā, arī Latvijā zirkkastaņa izrādījusi vēlmi apgūt jaunas teritorijas. Tādēļ Rietumeiropā un Centrāleiropā tā vietām jau tiek uzskatīta par invazīvu citzemju sugu. Parastās zirkkastaņas uzvaras gājienam, skaistumam un, līdz ar to, popularitātei dārzos un parkos uzradies nopietns drauds. Nu jau vairākus gadus vasaras otrajā pusē arī Latvijā parastās zirkkastaņas lapas pārklājas brūniem plankumiem un sakalst. Koki zaudē dekoratīvātāti. Nu jau ir ierasts, ka jūlijā Nacionālajā botāniskajā dārzā Salaspilī, stādaudzētavās, dabas aizsardzības institūcijās atskan telefona zvani ar satraucošām ziņām par dīvaino zirkkastaņu slimību. Patiesībā vainīgais ir dažus milimetrus garš taurenītis – zirkkastaņu raibkode jeb mīnējošā kode (*Cameraria ohridella*), kuras kāpuri barojas ar lapas mikstajiem audiem. Vietās, kur kāpuri barojas, atmirst un nobrūnē lapas epiderma – tā rodas neglītie plankumi. Ja bojātai lapai uzmanīgi noplēsīsim plāno epidermas slāni, apakšā ieraudzīsim 4-5mm zaļganu kāpuru, sīku kūniņu, bet, ja „noziedznieks būs aizlaidies”, tad - tikai sīku brūnu kūniņas čaulu ar baltam tīmeklim līdzīgiem stiprinājumiem.

Kamēr zirgkastaņu kodei nav uzradies kāds pašu kodi pārtikā izmantojošs nelabvēlis, dendrologi rekomendē dārzu un parku ierīkošanā izmantot citas zirgkastaņu sugas sarkano zirgkastaņu (*A.pavia*), asinssarkano zirgkastaņu (*A.x carnea*), hibrido zirgkastaņu (*A.x hybrida*), neievēroto zirgkastaņu (*A.neglecta*) vai dzelteno zirgkastaņu (*A.flava*).

Avots: Latvijas Dendrologu biedrība,

Andrejs Svilāns, dendrologs, Latvijas dendrologu biedrības prezidents. Tel. 29445635

Pēteris Evarts-Bunders, dendrologs, Latvijas dendrologu biedrības valdes loceklis. Tel. 26533971

Gada sēne

>>> dzīslkāta beka (*Boletus projectellus (Murrill) Murrill*)

Latvijas Mikologu biedrība par Gada sēni 2014 ir izraudzījusies dzīslkāta beku (*Boletus projectellus (Murrill) Murrill*). Tādu godu šī beka izpelnījies ar to, ka tikai pērnrudē ir pirmo reizi konstatēta Latvijā. 2013.gada septembrī uz Dabas muzeja sēņu izstādi vairāki apmeklētāji no dažādām jūras piekrastes vietām atnesa skaistas, līdz šim neredzētas beciņas ar sarkanbrūnu cepurīti un krasi izteiktu smalku dzīslpojumu uz slaidā kātiņa. Vēlāk izrādījās, ka tā ir dzīslkāta beka (*Boletus projectellus*) – suga, kas daudzus gadu desmitus bijusi zināma vienīgi Ziemeļamerikā, vēlāk arī Taivānā.

Tikai pagājušā gadsimta beigās tā pamanīta arī Eiropā – konkrēti, Lietuvā, Kuršu kāpā, kur līdz atklājuma publiskošanas brīdim (2007.g.) paspējusi jau pamatīgi izplatīties. Arī Latvijā tā atrasta tikai piejūras kāpu zonā, ne tālāk kā 1 km no krasta. Izceļot šīs bekas zīmīgāko izskata īpatnību, to latviski nosaucām par dzīslkāta beku.

Dzīslkāta beka ir prāvu izmēru stobriņsēne (diametrs 4-20 cm), kurai cepurītes virsmziņa ir sarkanīgi brūnā krāsā un lēveraini stiepjas pāri malai, un ar garu (līdz pat 25 cm) samērā tievu kātu, kuru klāj izteikts, reljefs dzīslpojums. Mikstums ievainojumu vietās iekrāsojas dzeltenīgs vai gaiši brūngans. Aug zem priedēm. Sēne ir ēdama, uzreiz cepama.

Ceram, ka, jaunajā sēņu sezonā, nākamie dzīslkāta bekas atradēji, atcerēdamies, cik intriģējoša ir tāda ienācēja no cita kontinenta un, kādā godā tā celta, paziņos par saviem atradumiem arī mums, vai ziņos savus novērojumus portālā Dabasdati.lv. Savam ziņojumam kā dokumentālu apliecinājumu noteikti pievienojiet fotogrāfiju.

Avots: [Latvijas Mikologu biedrība](http://LatvijasMikologuBiedriba.lv), Edgars Mūkins, e-pasts: mikologu.biedriba@inbox.lv

Vēl par sēnēm: senes.lv fungi.lv

Gada gliemis >>> liellūpas vīngliemezis (*Isognomostoma isognomostomos*)

Latvijas Malakologu biedrība par savu 2014. gada dabas simbolu izvēlējusies Liellūpas vīngliemezi (*Isognomostoma isognomostomos*).

Liellūpas vīngliemezis (*Isognomostoma isognomostomos*) Eiropā sastopams mežos paugurainēs un augstkalnu apgabalos Alpos, Karpatos, Pirenejos un Sudetos 300 – 1800 m v.j.l.. Dažas izolētas populācijas ir zināmas Beļģijā, Polijā un Lietuvā. Latvijas populācija šobrīd ir vistālāk uz ziemeļiem zināmais sugas izplatības punkts. Vienīgā vieta Latvijā, kur liellūpas vīngliemezis ir sastopams, ir dabas parks „Daugavas loki”. Dabas parka teritorijā ir zināmas tikai trīs šīs sugas atradnes. Pirmo reizi Latvijā liellūpas vīngliemezis bija atrasts 1991. gadā Naujenes gravā. Ilgu laiku tā bija vienīgā zināmā atradne. Otru atradni atrada 1999. gadā, bet trešā atradne konstatēta 2012. gadā.

Neliels gliemezis, kura čaulas platums ir 7 – 11 mm, bet augstums 4 – 7 mm. Čaulu klāj matiņi un tās ieeja ir ar izteiktu lielu, baltu lūpu, kas atliekta uz ārpusi ar asu malu. Liellūpas vīngliemezis ir meža suga. Latvijā konstatēts galvenokārt platlapju mežos dažās Daugavas sāngravās.

Avots: [Latvijas Malakologu biedrība](#)

Gada kukainis >>> Mannerheima īsspārnis (*Oxyporus mannerheimii*)

Latvijas Entomoloģijas biedrība (LEB) par Gada kukaini 2014 ir izvēlējusies Mannerheima īsspārni (*Oxyporus mannerheimii*), kas ir dažādas cepurišu sēnes un piepes apdzīvojoša vaboļu suga. Citu sēnēs sastopamo kukaiņu vidū šī suga izceļas ar savu interesanto izskatu un aizsargājamas sugas statusu. Izvēloties Mannerheima īsspārni par Gada simbolu, LEB vēlas pievērst plašākas sabiedrības uzmanību jautājumiem, kas ir saistīti ar sēņu lomu dabas daudzveidības saglabāšanā un meža nekoksnes resursu izmantošanā.

Ikviens sēņotājs ar saviem novērojumiem var sniegt būtisku ieguldījumu šīs Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās, taču Latvijā joprojām mazizpētītās kukaiņu sugas izpētē.

Mannerheima īsspārnis ir neliela, 7-9 mm gara, spoži melna vabolīte ar slaidu ķermeni un saīsinātiem segspārnem. Šī suga ir nosaukta pazīstama somu kukaiņu pētnieka Kārļa Gustava Mannerheima (1797-1854) vārdā, kura mazdēls Kārlis Gustavs Emīls Mannerheims (1867-1951) savukārt vēlāk kļuva par sesto Somijas prezidentu.

Pirmais, kas parasti pievērš cilvēku uzmanību, ieraugot Mannerheima īsspārni uz kādas baravikas virsmas, ir tā neparastais galvas izskats. Vabolei ir salīdzinoši neproporcionāli liela, gandrīz četrstūraina galva, kas ir tikpat plata kā pārējais ķermenis. Galvas priekšā ir novietots milzīgu žokļu pāris, kas atstāj „līdz zobiem apbruņota” kukaiņa iespaidu. Mannerheima īsspārnim Latvijā ir līdzīgas vēl divas citas, biežāk sastopamas šīs pašas ģints sugas, taču to ķermeņi nav vienkrāsaini melns.

Gada kukainis ir sastopams uz dažādām sēnēm, galvenokārt baravikām un bērzu bekām, retāk - piepēm. Tur tas pārtiek no sēņu augļķermeņiem, ar milzīgajiem žokļiem tajos izgraužot tumši iekrāsotas ejas. Mannerheima īsspārnis nav konkurents sēņotājiem, jo apdzīvo jau pāraugušas, vecas un lielas sēnes. Šādās sēnēs parasti ir sastopami sēņodu kāpuri, ko tautā sauc par "sēņu tārpiem", tādēļ sēņotāja grozā šīs sēnes netiek liktas. Visbiežāk Gada kukainis ir atrodamš vidēji mitros, ēnainos lapkoku un jauktos mežos ar lielu kritalu un sēņu daudzveidību. Pēdējā desmitgadē Mannerheima īsspārnis Latvijā ir novērots ne vairāk kā desmit vietās - Rīgas, Jelgavas, Gulbenes, Daugavpils apkārtnē, lai gan ir sagaidāms, ka sugas izplatība ir daudz plašāka nekā šobrīd zināms.

Mannerheima īsspārnis ir tikai viena no neskaitāmajām sēnes apdzīvojošajām kukaiņu sugām. Liela sēņu daudzveidība mežā nozīmē arī lielākas iespējas kukaiņu daudzveidībai. Vienlaikus mežos ar lielu sēņu bagātību ir lieliskas iespējas sēņošanai, kas ir nozīmīgs lielas Latvijas iedzīvotāju daļas vaļasprieks un arī iztikas avots. Sēnes ir nozīmīgs un dažkārt nepamatoti zemu novērtēts meža nekoksnes resursu avots - pirms dažiem gadiem Zemkopības ministrijas sagatavotā informācija liecina, ka mežā iegūto nekoksnes produktu kopējā vērtība sastāda 71 miljonu latu, un no šīs summas pusi veido tieši sēnes.

LEB aicina šogad ziņot par novērotiem Mannerheima īsspārņiem, ievietojot informāciju dabas novērojumu dienasgrāmatā dabasdati.lv vai nosūtīt to tieši biedrībai uz e-pastiem: kristaps.vilks@lu.lv un raimonds.cibulskis@biology.lv.

Latvijas Entomoloģijas biedrība ir brīvprātīga, zinātniska biedrība, kas apvieno Latvijas un ārvalstu profesionāļus un amatierus, kuri veic kukaiņu un citu bezmugurkaulnieku izpēti un veicina reti sastopamu sugu aizsardzību. LEB ir dibināta 1951. gadā un ir vecākā nepārtraukti pastāvošā dabas izpētes biedrība Latvijā. Katru gadu kopš 1999. gada LEB izvirza Gada kukaini, un kopš 2008. gada - arī citus Gada bezmugurkaulniekus ar mērķi izglītēt plašāku sabiedrību par Latvijas dabu.

Avots: [Latvijas Entomoloģijas biedrība](#), Kristaps Vilks, Latvijas Entomoloģijas biedrības valdes priekšsēdētājs

Gada bezmugurkaulnieks >>> parastā jūraszīle (*Balanus improvisus*)

Latvijas Entomoloģijas biedrība (LEB) par Gada bezmugurkaulnieku 2014 ir izvēlējusies parasto jūraszili (*Balanus improvisus*, *Darwin 1854*). Tā ir glieta, taču invazīva vēžveidīgo suga, kas satopama Baltijas jūrā.

Jūraszīles pieder pie sprogkājvēžiem, kuri evolūcijas gaitā ir tik ļoti pārveidojušies, ka līdzību ar ierastā izskata vēžiem spēs atpazīt tikai zinātnājs. Šos baltiem jūras dārgakmeņiem pielīdzināmos dzīvniekus var atrast gandrīz visu pasaules jūru un okeānu piekrastēs, tostarp arī Latvijā. Attīstoties kuģošanai uz Ameriku, ko uzskata par jūraszīļu dzimteni, tās 19. gadsimtā atceļoja līdz Baltijas jūrai.

Jūraszīles visdrīzāk var pamanīt, skalojamies jūras krasta viļņos uz gliemeņu čaulām, koka sprunguļiem, akmeņogļu melnajiem gabaliem vai arī uz kuģu sāniem. To čaula ir veidota no sešām baltām vai bēšām kaļķa plāksnēm, kas, kopā sastiprinātas, veido konusam līdzīgu čaulu. Ķermeņa izmērs vidēji ir 0,6 - 1 cm. Tas ir mainīgs atkarībā no jūras sāļuma, jo sāļāks ūdens, jo prāvāka jūraszīle. Pieaugusi jūraszīle visu savu mūžu dzīvo jūrā, piestiprinājusies pie kāda cieta substrāta līdz 6 metru dziļumam. Ja jūraszīles čaulu salīdzina ar miniatūru vulkānu, tad ik reizi, kad dzīvnieks barojas, notiek mazs vulkāna izvirdums - vēžītis caur čaulas atveri izbīda pušķim līdzīgus smalkus taustekļus, kuros saķeras garām peldošais planktons.

Īpašu uzmanību izpelnās jūraszīļu vairošanās. Pirmkārt tādēļ, ka tie ir hermafrodīti - organismi, kuros mājā gan sievišķais, gan vīrišķais dzimums vienlaicīgi. Šī iemesla dēļ jūraszīles spēj pašas sevi apaugļot. Tomēr visbiežāk kolonijās augošie vēžiš apmainās ar ģenētisko materiālu caur „vulkāna” atveri, izvirzot savam ķermeņa izmēram neparasti garu vīrišķo dzimumorgānu, ar ko tiecās aizsniegt līdzās esošās jūraszīles. Šis ir vienīgais veids, kā sastapt līdzās esošo sugas pārstāvi tik nekustīgām būtnēm. No olām izšķīļas kāpuri - naupliji, kas brīvi peld kopā ar planktonu. Sešas nedēļas pēc kāpura izšķīlšanās tas ir gatavs apmesties uz pastāvīgu dzīvesvietu un metamorfozes ceļā pārvēršas par pieaugušu jūraszīli. Salīdzinoši niecīgā ūdens sāļuma dēļ Baltijas jūrā mītošās jūraszīles parasti vairojas vienu reizi gadā. To mūža ilgums parasti ir divi gadi.

Jūraszīles par piemērotu dzīvesvietas substrātu labprāt izvēlas ne tikai dabiskas izcelsmes objektus. Nereti to sekmīgā vairošanās vainagojās ar pamatīgām kolonijām uz kuģu virsmas, kas spēj jūtami samazināt kuģu pārvietošanās ātrumu un palielināt degvielas patēriņu. Jūraszīles nelūgti mēdz apmesties uz mīdiju (*Mytilus edulis*) un austeru čaulām, tā nevēlami ietekmējot šo gliemeņu akvakultūru saimniecības. Dažkārt tās var būt itin noderīgas, piemēram, lai novērtētu metāla mikroelementu piesārņojumu jūras piekrastē.

LEB aicina šogad ziņot par jūraszīļu novērojumiem, ievietojot informāciju dabas novērojumu portālā dabasdati.lv vai nosūtot to tieši biedrībai uz e-pastu: ruta.abaja@lu.lv.

Latvijas Entomoloģijas biedrība ir brīvprātīga, zinātniska biedrība, kas apvieno Latvijas un ārvalstu profesionāļus un amatierus, kuri veic kukaiņu un citu bezmugurkaulnieku izpēti un veicina reti sastopamu sugu aizsardzību. LEB ir dibināta 1951. gadā un ir vecākā nepārtraukti pastāvošā dabas izpētes biedrība Latvijā. Katru gadu kopš 1999. gada LEB izvirza Gada kukaini, un kopš 2008. gada - arī citus Gada bezmugurkaulniekus ar mērķi izglītēt plašāku sabiedrību par Latvijas dabu.

Avots: [Latvijas Entomoloģijas biedrība](#), Kristaps Vilks, Latvijas Entomoloģijas biedrības valdes priekšsēdētājs

Gada putns >>> pupuķis (*Upupa epops*)

Latvijas Ornitoloģijas biedrība (LOB) par 2014. gada putnu izvēlējusies pupuķi, krāšņu putnu, kurš Latvijā sastopams reti, bet vislielākajā skaitā koncentrējas Rīgas apkārtnē - no Jūrmalas līdz Zvejniekiemam. Nākošgad mēģināsim noskaidrot, kur Latvijas pupuķi pavada ziemu, apzināsim pupuķu ligzdošanas vietas un iepazīstināsim sabiedrību ar šo putnu.

Lai papildinātu zināšanas par pupuķu sastopamību Latvijā, aicinām iedzīvotājus ziņot par katru pupuķu novērošanas gadījumu. Īpaši svarīgas ir ziņas par pupuķu ligzdām. Novērojumus lūdzam reģistrēt portālā www.dabasdati.lv, sūtīt pa e-pastu: viesturs@lob.lv vai pastu: LOB, A.k. 105, Rīga, LV-1046.

Viesturs Ķerus, LOB valdes priekšsēdētājs un „Gada putna” akcijas koordinators skaidro: „Šogad ar „Gada putna” akciju nemēģināsim aktualizēt problēmas dabas aizsardzībā, bet vienkārši aicināsim iedzīvotājus iepazīt vienu no Latvijas krāšņākajiem putniem. Lai gan šī suga Latvijā ir reti sastopama, tas skaidrojams ar dabiskiem apstākļiem - pupuķis ir dienvidnieks, un Latvija atrodas uz tā izplatības areāla ziemeļu robežas.”

Kopš 2006. gada pupuķu pētījumi notiek Ādažu poligonā, kur izvietoti sugas ligzdošanai piemēroti būri. Šī gada nogalē ar Aizsardzības ministrijas atbalstu tika palielināts būru skaits, kas ļaus pētniekiem iegūt vairāk informācijas par pupuķu ligzdošanu.

Šogad sadarbībā ar Šveices Ornitoloģijas institūtu 19 Latvijas pupuķi Ādažu poligonā un Garkalnes un Baložu apkārtnē tika aprīkoti ar ģeolokatoriem - nelielām ierīcēm, kas reģistrē gaismas intensitāti un pulksteņa laiku. Pēc šiem datiem iespējams aprēķināt aptuvenu putna atrašanās vietu, bet, lai datus iegūtu, pupuķi vēlreiz jānoķer un ierīces tiem jānoņem. Nākošgad mēģināsim šos putnus noķert, lai uzzinātu, kur tie pārziemojuši un pa kādu maršrutu devušies uz ziemošanas vietām.

Pupuķa gada ietvaros bērnus aicināsim piedalīties zīmējumu konkursā, un labāko zīmējumu autoriem būs iespēja apmeklēt Ādažu poligonu un klātienē iepazīties ar pupuķiem un to pētījumiem. Pieaugušie varēs piedalīties pupuķiem veltītā fotokonkursā. Sīkāka informācija par abiem konkursiem tiks sniegta 2014. gadā.

Gada putna akciju LOB rīko jau astoņpadsmito reizi. Iepriekš par gada putniem izvēlēti: grieze (1996), vakarlēpis (1997), zaļā vārna (1998), mazais ērglis (1999), ķīvīte (2000), ūpis (2001), lielais ķīris (2002), rubenis (2003), baltais stārķis (2004), ziemeļu gulbis (2005), lauka piekūns (2006), melnā dzilna (2007), melnais stārķis (2008), jūraskrauklis (2009), mednis (2010), meža pūce (2011), jūras ērglis (2012) un kākaulis (2013).

Avots: [Latvijas Ornitoloģijas biedrība](http://LatvijasOrnitologijasbiedriba.lv), Viesturs Ķerus, „Gada putna” akcijas koordinators

Tālrunis: 67221580, 29459742, viesturs@lob.lv,

Papildus informācija par pupuķi [>>>](#)

Gada dzīvnieks

>>>

pelēkais vilks (*Canis lupus*)

Latvijas Dabas muzejs par 2014. gada dzīvnieku nominējis pelēko vilku (*Canis lupus*). Oficiāli gada dzīvnieks tika paziņots trešdien, 22. janvārī, un turpmāk visa gada garumā Dabas muzejā būs apskatāms vilkam veltīts informatīvs stends, kā arī tiks organizēti tematiski pasākumi.

Pelēkais vilks (*Canis lupus*) par Gada dzīvnieku 2014 nominēts, lai informētu un izglītotu sabiedrību par pretrunīgi vērtēto, bet skaisto un inteligēnto plēsēju. Kā atzīst Dabas muzeja speciāliste Guna Bagrađe, „gada dzīvnieka pasludināšanas mērķis ir ne tikai akcentēt sugas, kurām draud izmiršana, bet rosināt diskusijas par Latvijas dabai nozīmīgu sugu saglabāšanu, to attiecībām ar cilvēkiem, likumdošanas prasībām un citiem aspektiem”.

Vēsturiski vilks bijis viens no visbiežāk sastopamajiem zīdītājiem. Pašreiz tā izplatība ir daudz ierobežotāka. Pamatojoties uz dzīvnieku izplatību, sociālajiem, ekoloģiskajiem un politiskajiem faktoriem, Eiropā ir noteiktas 10 vilku populācijas. Latvijā sastopamie vilki pieder Baltijas populācijai. Baltijas valstīs un Polijā dzīvo aptuveni 900 – 1400 dzīvnieku, no kuriem 20% dzīvo Latvijā, 20% – Igaunijā, 30% – Lietuvā un 30% – Polijā. Šai populācijai pieskaitāmi arī Baltkrievijā, Ukrainas ziemeļdaļā dzīvojošie vilki un lielākā daļa no Krievijas Eiropas daļas vilkiem.

Avots: [Latvijas Dabas muzejs](#)

Gada ģeoloģiskais objekts >>> Korkuļu ūdensrijējs

Latvijas Petroglifu centrs par 2014. gada ģeoloģisko objektu nominējis Korkuļu ūdensrijēju, kas atrodas Sēlijā, Jaunjelgavas novada Sērenes pagastā.

Korkuļu ūdensrijējs kopā ar sausgultni ir rets ģeoloģisks un hidroloģisks objekts. Nelielā Korkuļu upīte aiztek pazemē un pēc apmēram puskilometra iztek Lauceses (Lauces) upītes sāngravā. Kopš 2001. gada Korkuļu sausgultnei ar pazemes upi ir valsts aizsargājamā ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa statuss, tā ir arī Eiropas nozīmes – Natura 2000 vieta.

Korkuļu ūdensrijējs atrodas Daugavas kreisā krasta pietekas Lauceses (Lauces) upītes tuvumā netālu no Jaunjelgavas – Jēkabpils šosejas iepretim Aizkraukles pilsētai. Gada nominācija piešķirta ar mērķi rosināt šī objekta sakopšanu un izpēti, kā arī vispār pievērst sabiedrības uzmanību Latvijā reti sastopamiem ģeoloģiskiem veidojumiem – ūdensrijējiem un sausgultnēm. Līdzīgi objekti atrodas tikai dažviet Daugavas krastos, Gaujienas, Ieriķu un Līgatnes apkārtnē.

LPC organizēto Korkuļu ūdensrijēja nominēšanu par Latvijas 2014. gada ģeoloģisko objektu atbalsta Latvijas Universitātes Ģeoloģijas muzejs, Ziemeļvidzemes Ģeoparks un Dabaszīmes.lv. Maijā, kā jau tradicionāli tas iepriekš noticis, arī šogad pie gada ģeoloģiskā objekta tiks organizēts izglītojošs pasākums.

Iepriekšējos gados īpaši izvēlētie ģeoloģiskie objekti bija dažādi un daudzveidīgi: 2008. gadā – Neļķu klintis Vidzemē, Salacas krastā pie Mazsalacas, 2009. gadā – Sikšņu klintis pie Gaujas Vidzemē, Virešu apkārtnē, 2010. gadā – Virsaišu ūdenskritums Kurzemē, Talsu novadā, 2011. gadā – Kulšēnu sēravots Zemgalē, Bauskas novadā, 2012. gadā – Rudzišu akmens Kuldīgas novadā, Kurzemē, un 2013. gadā – Stiglavas gravas atsegumi Latgalē, Viļakas novadā. Šogad gada ģeoloģiskais objekts ir pavisam citāds un atrodas Sēlijā.

Avots: [Latvijas Petroglifu centrs](#), Andris Grīnbergs

<https://www.daba.gov.lv/lv/2014-gada-dabas-simboli>